

BEZGEK

Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi
Journal of Teaching Turkish Language to
Foreigners

Araştırma Makalesi

Cilt 3 (2024) Sayı 4 274-297

2018-2023 Yılları Arasındaki Yabancılara Türkçe Öğretimine Yönelik Makalelerin İncelenmesi

Review of Articles on Teaching Turkish to Foreigners Between 2018-2023

Kıvanç Sinan Karaca ¹

Karaca, K. S. (2024). 2018-2023 yılları arasındaki yabancılara Türkçe öğretimine yönelik makalelerin incelenmesi. *Bezgek yabancılara Türkçe öğretimi dergisi*, 3(4), 274-297. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.1588271>

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 19.11.2024
Kabul Tarihi: 05.12.2024
Yayın Tarihi: 15.12.2024

Anahtar Sözcükler

Yabancılara Türkçe
öğretimi
Makale
Doküman incelemesi

Article Info

Received: 19.11.2024
Accepted: 05.12.2024
Published: 15.12.2024

Keywords

Teaching Turkish to
foreigners
Article
Document review

Öz

Son yıllarda yurt içinde ve yurt dışında yabancılara Türkçe öğretimine olan ilgi ve talep artmaktadır. Bu talebi karşılamak için Türkiye'nin içinde ve dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi hedefini gerçekleştirmeye çalışan kurum ve kuruluşlar pek çok çalışma ortaya koymaktadır. Bununla birlikte bu alanda çalışan uygulayıcılara yol göstermek ve alandaki eksiklikleri giderip yeni araştırmalar yapılmasına katkı sunmak amacıyla yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında akademik çalışmalar da yapılarak yayımlanmaktadır. Alan yazını incelendiğinde yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki ihtiyaçları saptayıp gidermeye yönelik çözümler sunmak, bu çözümlerin eğitim programlarına yansımalarına katkı sağlamak ve eğitim öğretim uygulayıcılarına yol göstermek için birçok konuda bilimsel çalışmalar yapılarak yayımlandığı görülmektedir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan araştırmaların konu çeşitliliği ve niceliksel boyutu; bu çalışmaların bir arada görülüp incelemek, değerlendirmek ve bu çalışmalardan çeşitli genellemeler çıkarmayı gerekli kılmaktadır. Bu alanda çalışan uygulayıcı ve araştırmacıların yoğun olarak yararlandıkları kaynaklar arasında makalelerin geldiği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı da 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleleri çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Elde edilen verilerin incelenmesinde doküman incelenmesi kullanılmıştır. Bu araştırmayla incelenen makalelerin çoğunlukla IJLA'da ve 2022 yılında yayımlandığı, 1 ya da 2 yazar tarafından oluşturulduğu, nitel desene göre yapıldığı ve konu olarak da daha çok "söz varlığı, yöntem denemesi, ders kitabı incelemesi" alanlarına odaklandığı görülmüştür.

Abstract

In recent years, there has been a growing interest in and demand for teaching Turkish to international students both within and outside Turkey. To address this demand, various institutions and organizations have undertaken numerous initiatives to promote Turkish as a foreign language. Concurrently, academic studies in this field have been conducted and published to guide practitioners, address deficiencies, and contribute to further research. A review of the literature reveals a significant number of scientific studies aimed at identifying and resolving challenges in teaching Turkish to international students. These studies provide valuable insights for improving educational programs and guiding educators. The increasing diversity of topics and the growing volume of research in this area necessitate a systematic examination and evaluation of these studies to draw meaningful generalizations. Research papers serve as an essential resource for practitioners and researchers engaged in this field. This study examines research papers published between 2018 and 2023 on teaching Turkish to international students, analyzing them across various variables. Using document review as the methodology, the study reveals key trends and patterns. The findings indicate that most articles were published in the International Journal of Language Academy (IJLA) in 2022, authored by one or two researchers, and predominantly utilized qualitative research designs. The primary focus areas identified include vocabulary acquisition, teaching methods, and textbook analysis, reflecting the core challenges and priorities in the field.

¹ Elâzığ İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Elâzığ, Türkiye. kskksk6223@gmail.com

Giriş

Düşünebilme ve düşündüklerini anlatabilme becerileri, insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerdir. İnsanlar arasındaki duygu ve düşünce paylaşımını gerçekleştiren dil, onları yaşadıkları toplumun bir parçası yapar ve bütün toplumlarda temel iletişim aracı olarak kullanılır (Günay, 2013). Dil, insanların duygu, düşünce ve isteklerini paylaşmalarını sağlayan, onların haberleşme gereksinimlerini karşılayan çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir (Korkmaz, 2017). Dilin tarih, kültür ve sosyoloji ile yakın ilişkisi bulunmaktadır (Alyılmaz, 2010). Bu sebeple dil, insanoğlunun varoluşundan günümüze kadar kişiler arasında gerçekleşen iletişimin kaynağını oluşturmaktadır. Dile bu yönüyle yaklaşıldığında; dilin insanı geriye kalan tüm canlılardan ayıran ve onlar arasında benzersiz bir iletişim süreci oluşturan bir araç olduğu görülmektedir. Dil, insanların duygu, düşünce, istek, dilek ve beklentilerini birbirlerine aktarmada, birbirlerini anlamada, yaşamı anlayıp anlamlandırmalarında temel görev üstlenen sonsuz bir kaynaktır. İletişimin temel kaynağı olan dil, dünden bugüne insanların en kıymetli ortak paydası olarak kendini gösterir ve insanları bu ortak paydada, iletişime duyulan gereksinimde birleştirir (Onan, 2012).

İnsan iletişiminin temelinde dil vardır. İletişimin temeli olan dilin insan hayatında yer alan, onu etkileyen, değiştiren, geliştiren eğitim ve kültür gibi pek çok unsurla da sıkı bir ilişkisi vardır. Son yıllarda teknolojiye görülen hızlı gelişmeler, birey ve toplumlar arasında siyasi, sosyal, ekonomik, turistik ve kültürel gibi pek çok alanda yoğun bir iletişimin gerçekleşmesini sağlamaktadır. Bu alanlardaki iletişimin en temel ve etkili aracı ise dildir. Bu nedenle birey ve toplumlar, bu alanlarda etkileşim gerçekleştirdikleri diğer toplumların dillerini öğrenmeye daha fazla gereksinim duymaktadırlar. Türk milletinin tarih sahnesindeki yeri, zengin kültürel özellikleri, dünya siyasetinde yüklendiği rol ve diğer ülkelerle gerçekleştirdiği askeri, siyasi, sosyal, kültürel, turistik gibi faaliyetler de Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesine duyulan gereksinimi ve ilgiyi artırmaktadır (Alver, 2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesine duyulan gereksinim ve ilgi de özellikle 1990'lı yıllardan itibaren bu alandaki akademik çalışmaların önünü açmaya başlamıştır (Erdem, 2009).

Alan yazınına yönelik yapılan her araştırma kendisinden önce gerçekleştirilen araştırmaların üzerine kurulur. Bu çalışmalar yoluyla araştırmaların yapıldığı dönem ve araştırmaların niteliği hakkında bilgi sahibi olunabilir. Ayrıca bu araştırmaların kendisinden sonra gerçekleştirileceklerine kaynaklık edebileceği ve alana yönelik bir kapı açacağı da söylenebilir (Erdem, 2011).

Kardoğan ve Kardeş'in (2023) çalışmasında Türkiye'de 2005-2019 yıllarında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yayımlanmış makale türündeki çalışmaların eğilimlerini (yıllara, yöntemlerine, konularına ve çalışma grubu / evren-örneklem / materyaline göre dağılım) belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda en çok çalışmanın yapıldığı yıl 2015, en az çalışmanın yapıldığı yılın ise 2006 olduğu tespit edilmiştir. Çalışmalarda en çok nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı görülmüştür. İncelenen makalelerde az çalışılan konuların ise dinleme ve konuşma; yoğun olarak çalışılan konuların ise karma ve dil bilgisi ile ilgili konular olduğu belirlenmiştir.

Aydın ve diğerleri (2022) A sınıfı olarak adlandırılan SCI-Expanded, SSCI ve A&HCI dizinli dergilerde yayımlanmış ikinci / yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanına ilişkin makalelerin eğilimlerini tespit etmeyi amaçladığı çalışmasında 34 makaleyi incelemiştir. İlgili makaleler, buldukları dergiye, yayın yılına, yazar sayısına ve uyuşuna, yayın diline, araştırma sorusu sayısına, başvuru kaynak sayısına, araştırma yaklaşımına (desenine, yöntemine), örnekleme, kullanılan veri toplama araçlarına, yöntemine ve veri analiz yöntemine, tema ve konularına, amaçlarıyla sonuçlarına göre ele alınıp incelenmiştir. İncelemeyle makalelerin daha çok "Bilgi" dergisinde ve en çok 2014 yılında yayımlandığı; çoğunlukla Türk yazarlar tarafından, tek yazarlı ve Türkçe yazıldığı; büyük bir

kısmında araştırma sorusuna yer verilmediği ve çoğunda başvuru kaynak sayısının 20'nin üstünde olduğu; çoğunun nitel araştırma yaklaşımını benimsediği; büyük bir kısmında örneklem olarak dokümanların kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca makalelerin konu olarak ise; daha çok "Türkçe, Türk kültürü ve Türkiye'ye karşı durum / tutum / tercih" hususlarında yoğunlaştığı görülmüştür.

Çiftçi ve Coşkun (2017) çalışmasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında 1923-2017 yılları arasında yapılan akademik çalışmaları (kitap, tez, makale, bildiri) farklı değişkenlere (hedef kitleye, konularına ve yapıldığı yıllara) göre tasnif etmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan 365 kitap, 235 tez, 270 makale ve 203 bildiri olmak üzere toplam 1073 akademik çalışmaya ulaşılmıştır. Konularına göre yapılan tasnifte çalışmaların 498'i 11 ayrı konuda; 575'i ise genel konularda yazıldığı ve çalışmaların 95'i 1923-1990 yılları; 229'u 1991-2000 yılları; 468'i 2001-2010 yılları; 279'unun da 2010-2017 yılları arasında yazıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca 1073 çalışmanın 27'si iki dilli Türk çocukları; 48'i Türk soylular; 153'ü ikinci dil olarak Türkçe öğrenenler (doğrudan hedef kitle olarak seçilen yabancılar) için gerçekleştirildiği ve 845 çalışmanın hedef kitesinin ise genel olduğu da belirlenmiştir.

Büyükkiz (2014) "Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme" adlı çalışmasında 1981-2012 yılları arasında hazırlanan lisansüstü tezleri; türüne, yapıldığı yıllara, konularına, çalışılan dil becerilerine ve kullanılan yöntemlere göre sınıflandırarak değerlendirmeyi amaçlamıştır. Yaptığı bu çalışmayla yabancılara Türkçe eğitimi alanında hazırlanmış lisansüstü tezlerin büyük bir bölümünün yüksek lisans tezlerinden oluştuğunu, en çok tezin 2006-2012 yılları arasında hazırlandığını, tezlerde çalışılan konularda en yüksek oranı dil bilgisi incelemelerinin oluşturduğunu, en çok çalışılan becerilerin yazma ve okuma olduğunu ve en çok betimsel çalışmaların gerçekleştirildiğini tespit etmiştir.

Erdem'in (2009) yabancılara Türkçe öğretimi üzerine hazırlanan 25 adet lisansüstü tez, 121 makale ve 135 bildiriye ele alıp incelediği çalışmasında tarihten günümüze ilgili çalışmaları kapsamlı ve derin bir şekilde sınıflandırmıştır.

Yabancılara Türkçe öğretimi, son yıllarda üzerinde yoğun bir şekilde durulan bir alan özelliği göstermekte ve bu alana yönelik çalışmaların sayısı artarak devam etmektedir. Ayrıca yabancılara Türkçe öğretimi alanında son altı yılda yapılan araştırmaların konu çeşitliliği ve niceliksel boyutu; bu çalışmaları bir arada görmek, değerlendirmek ve bu çalışmalardan çeşitli genellemeler çıkarmayı da gerekli kılmaktadır. Bu sebeple 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki makalelerin son altı yılına yönelik bir durum tespiti yapmak ve bu altı yılın genel görünümü ortaya koymak önemli bir husus olarak görülmektedir. Ayrıca bu çalışmanın diğer çalışmalardan farklılaşan bazı alt başlıklarıyla da yeni çalışmalar için bir bakış açısı sunulabileceği de düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı ilerlemeler ve değişimler, bireylerin ve toplumun gereksinimlerini değiştirir. Bireylerin bu ilerlemelere, değişimlere ayak uydurabilmesi ve mevcut gereksinimlerini karşılayabilmesi için kendilerinden beklenen iletişim rollerinde birtakım yeniliklere ve değişimlere gitmeleri gerekir. Bu durum da milletler arasında ortaya çıkan iletişimin ve etkileşimin boyutunu değiştirmekte ve geliştirmektedir. Böylece milletlerin birbirleriyle gerçekleştirdikleri iletişim ve etkileşim daha hızlı ve kolay olmaktadır. Teknolojik ve bilimsel gelişmeler, değişen dünya düzeni ve iletişimin şekli de insanların ikinci bir dili öğrenmesini gerekli kılmaktadır. Dünya'da etki alanı geniş,

köklü bir medeniyete sahip ve pek çok alanda kendini ispatlamış milletlerin dilini öğrenmek ve bu dilin konuşucusu olmak da bu gerekliliğin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Türk milletinin derin kültürel özellikleriyle tarih sahnesindeki yeri, Türkiye'nin coğrafi konumu, dünya siyasetindeki rolü, diğer ülkelerle gerçekleştirdiği askeri, siyasi, ekonomik ve dinî ilişkiler, turizm faaliyetleri ile uluslararası eğitim ve kültür çalışmalarına bakıldığında; Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu önemden hareketle de Türkiye'nin içinde ve dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi hedefini gerçekleştirmeye çalışan kurum ve kuruluşlar pek çok çalışma ortaya koymaktadır. Bu çalışmaların sonucunda hem uygulayıcılara yol göstermek hem de alandaki eksiklikleri giderip yeni araştırmalar yapılmasına katkı sunmak amacıyla yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında akademik çalışmalar yapıp yayımlanmaktadır. Alan yazını incelendiğinde; yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki ihtiyaçları saptayıp gidermeye yönelik çözümler sunmak, bu çözümlerin eğitim programlarına yansımaya katkı sağlamak ve eğitim öğretim uygulayıcılarına yol göstermek için birçok konuda (ders kitabı ve program incelemesi, temel dil becerileri ve buna bağlı olarak dil bilgisi öğretimi, materyal tasarımı, ölçme ve değerlendirme gibi) bilimsel çalışmaların yapıp yayımlandığı görülmektedir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan araştırmaların konu çeşitliliği ve niceliksel boyutu; bu çalışmaları bir arada görüp incelemek, değerlendirmek ve bu çalışmalardan çeşitli genellemeler çıkarmayı gerekli kılmaktadır. Çünkü bu alanda çalışan uygulayıcı ve araştırmacıların yoğun olarak istifade ettikleri kaynaklar arasında makalelerin geldiği düşünülmektedir. Bilimsel süreçlerin izlendiği araştırmalar sonucunda ortaya çıkan makalelerin eğilimlerini gören uygulayıcı ve araştırmacılar kendi uygulama ve çalışmalarına da daha rahat yön verebilirler. Bu durum da yabancılara Türkçe öğretimi konusundaki makaleleri çeşitli değişkenler açısından inceleyen çalışmaların önemini artıran bir nitelik olarak düşünülebilir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında son altı yılda yayımlanmış makalelere yönelik bir bakış açısı sunmayı amaçlayan bu çalışma da bu kapsamda düşünülebilir. Ayrıca bu çalışmanın alt amaçları doğrultusunda ortaya çıkan bazı sınıflama başlıklarının alan yazınındaki diğer çalışmalardan farklılaştığı ve bu çalışmaya özgün bir nitelik kazandırdığı söylenebilir.

Bu çalışmanın amacı; yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında 2018-2023 yılları arasında yayımlanmış makaleleri; çeşitli kategori başlıklarını kullanarak inceleyip değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda doküman incelemesi yöntemiyle yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili makaleler; yayımlandığı dergiler, yayım yılı, yazar sayısı, makale başlıklarında yer alan kelime sayısı, konu alanı, araştırma soru sayısı, örnekleme/inceleme nesnesi, kapsadığı temel dil becerisi, kaynağı ve araştırma yöntemi gibi on ayrı kategoride detaylı olarak analiz edilerek incelenmiş, değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerden de bazı sonuçlar çıkarılmıştır. “2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleler neleri içermekte ve nasıl bir görünüm sergilemektedir?” sorusu da çalışmanın araştırma sorusunu oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına ve sorusuna uygun olarak aşağıdaki alt sorulara cevap aranmıştır:

1. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin akademik dergilere göre dağılımı nasıldır?
2. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
3. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin yazar sayısına göre dağılımı nasıldır?
4. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin başlıklarında kullanılan kelime sayısına göre dağılımı nasıldır?

5. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin konu alanlarına göre dağılımı nasıldır?

6. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin araştırma soru sayısına göre dağılımı nasıldır?

7. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin örneklemine, inceleme nesnesine ve çalışma grubuna göre dağılımı nasıldır?

8. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin kapsadığı temel dil becerisine göre dağılımı nasıldır?

9. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin kaynağına göre dağılımı nasıldır?

10. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin araştırma yöntemine göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Bu bölümde çalışmada yer alan araştırma modeli, araştırmanın çalışma materyali, verilerin toplanması ve analizine ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Araştırmanın Modeli

Durumların, olayların ve algıların gerçekçi ve bütüncül olarak ortaya konması amacıyla doğal ortamında incelendiği ve inceleme sürecinde gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama araçlarının kullanıldığı çalışmalar, nitel araştırmalar olarak ifade edilmektedir (Merriam, 2018). Bu çalışmanın inceleme nesnesi, yazılı eserler olduğu için çalışma nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda doküman incelemesi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Doküman incelemesiyle nitel araştırma sürecinde araştırma konusu olan olgu ve bilgileri içeren kaynakların incelenmesi ve analiz edilmesi sağlanır. Doküman incelemesi, nitel yöntemlerin kullanıldığı çalışmalarda ek bir bilgi kaynağı olarak kullanılabilmesinin yanında tek başına bir araştırma yöntemi olarak da tercih edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). İlgili kayıt, belge veya kitaplardan bir düzen ve sıra doğrultusunda verilerin toplanması şeklinde gerçekleşen doküman incelemesiyle bir metnin, kitabın ya da belgenin içeriğindeki gizli kavram, ilke ve özelliklerin anlaşılması ve anlatılması amaçlanmaktadır (Karasar, 2020). Tanımlardan hareketle 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleler doküman incelemesiyle incelenmiş ve araştırmanın alt amaçlarına yönelik sorular cevaplanmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada ilgili dokümanlar incelenirken sırasıyla aşağıdaki aşamalar takip edilmiştir:

1. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleler; ders kitabı ve program incelemesi, temel dil becerileri ve buna bağlı olarak dil bilgisi öğretimi, materyal tasarımı, ölçme ve değerlendirme, yöntem ve model önerisi, öğretmen-öğrenci görüşü, kültür aktarımı, söz varlığı, edebî metinler ve alan yazını incelemesi ölçütleri temel alınarak belirlenmiş ve makalelerin tam metinleri elde edilmiştir. Elde edilen tam metinler kontrol edilerek araştırmanın amacı, sorusu, alt soruları ve temel alınan ölçütlere olan uygunluğu saptanmıştır.

2. Uygunluğu saptanan makaleler tek tek incelenmiş. Elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından araştırmanın 10 alt sorusu doğrultusunda belirlenen ve bulgular bölümünde sunulacak olan kategoriler altında toplanmıştır.

3. Araştırmanın soruları doğrultusunda toplanan veriler araştırmacılar tarafından on ayrı kategoride detaylı olarak analiz edilerek incelenmiş, tablo ve grafiklerle somutlaştırılmıştır.

4. Tablo ve grafiklerle ifade edilen bulgular yorumlanmış, değerlendirilmiş ve onlardan bazı sonuçlar çıkarılmıştır. Son aşamada ise elde edilen bilgiler bu araştırmada yayımlanmak üzere makale haline getirilmiştir.

Bir araştırmanın bilimselliğinin temel göstergesi geçerlik ve güvenilirliktir. Bu araştırmada geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak için araştırmanın amacı, araştırma sorusu ve alt soruları, yöntem ve süreç detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Ayrıca bu çalışmada çalışmanın veri kaynağını oluşturan 329 makale belirlenen alt kategoriler yönünden bir alan uzmanı tarafından da incelenip çözümlenmiştir. Elde edilen bütün sonuçlar karşılaştırıldıktan sonra her araştırmacının tespit ettiği bulgular birlikte değerlendirilmiş ve ortak karara varılanlar sonuçlara yansıtılmıştır. Çalışmanın inandırıcılığını sağlamak ve çalışma sonuçlarıyla gerçeği tam olarak temsil edebilmek için de çalışmanın veri kaynağını oluşturan 329 makale kodlanmış ve makale kodlarına da makalelerin bağlantı (link) bilgileri kısa yol olarak eklenerek çalışmanın ekinde (Ek 1) sunulmuştur.

Araştırmanın Çalışma Materyali

Bir araştırmacı, yaptığı araştırmada evrenin tümüne ulaşamayabilir. Bu durumda araştırmacı evreni yansıtabilecek bir kesit alıp araştırma için gerekli verileri toplayabilir. Araştırmacının ulaşılabilir evren içinden çeşitli yöntemlerle aldığı ve üzerinde çeşitli incelemeler gerçekleştirdiği evreni temsil niteliğine sahip kesite örneklem denir (Şen ve Yıldırım, 2019). Bu çalışmada araştırma evreni, yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makale çalışmalarının tümü olarak ele alınmıştır. Evren üzerinden evreni temsil etme özelliği gösterebilecek ders kitabı ve program incelemesi, temel dil becerileri ve buna bağlı olarak dil bilgisi öğretimi, materyal tasarımı, ölçme ve değerlendirme, yöntem ve model önerisi, öğretmen-öğrenci görüşü, kültür aktarımı, söz varlığı, edebî metinler ve alan yazını incelemesine yönelik son altı yılda gerçekleştirilmiş makalelerin seçilmesi de araştırmanın örneklem boyutunu oluşturmada ölçüt alınmıştır. Araştırmanın örnekleme belirlenirken belli ölçütleri karşılayan ve belli özelliklere sahip, bilgi açısından zengin durumların ele alınmasını sağlayan amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, derinlemesine araştırma yapmak için çalışmanın amacına bağlı kalınarak zengin bilgiler içeren kaynakların belirlenip incelenmesine olanak sağlar. (Büyüköztürk vd., 2019). Amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemindeki temel anlayış ise; önceden hazırlanmış veya araştırmacı tarafından saptanmış ölçütlere uyan durumların belirlenip çalışılmasıdır (Şen ve Yıldırım, 2019). Bu sebeple araştırmanın çalışma materyalinin seçiminde, araştırmanın amacıyla alt sorularına ulaşılabilmesine olanak tanıyan verileri sağlayabilme ölçütü esas alınmıştır. Bu doğrultuda da araştırmanın çalışma materyali olarak 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleler belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Gerçekleştirilen araştırmanın hedefi, amacı, konusu doğrultusunda araştırmacıların kendisi tarafından geliştirilen veya daha önce başka araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan ve çalışılması hedeflenen örneklemden bilgi, veri toplanılmasına olanak sağlayan araçlar veri toplama araçları olarak adlandırılır (Şen ve Yıldırım, 2019). Bu çalışmanın veri kaynağını belirli dönemlerde yayımlanan bilimsel dergilerdeki makaleler oluşturduğu için belgesel tarama yapılmış ve veriler ilgili dokümanların incelenmesi sonucunda elde edilmiştir. Bu çalışmadaki veriler, araştırmanın amacı, sorusu ve alt soruları doğrultusunda 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış 329 makaleden toplanmıştır.

Araştırmada ilk olarak çalışma süresince metinlerin çözümlenmesinde kullanılacak yöntem ve tekniklerin belirlenmesi için alan yazınındaki ilgili çalışmalar incelenmiştir. Sonra araştırma kapsamına alınacak makalelerin belirlenmesi için alan yazını taranmıştır. Bu süreçte “Google Akademik” veri

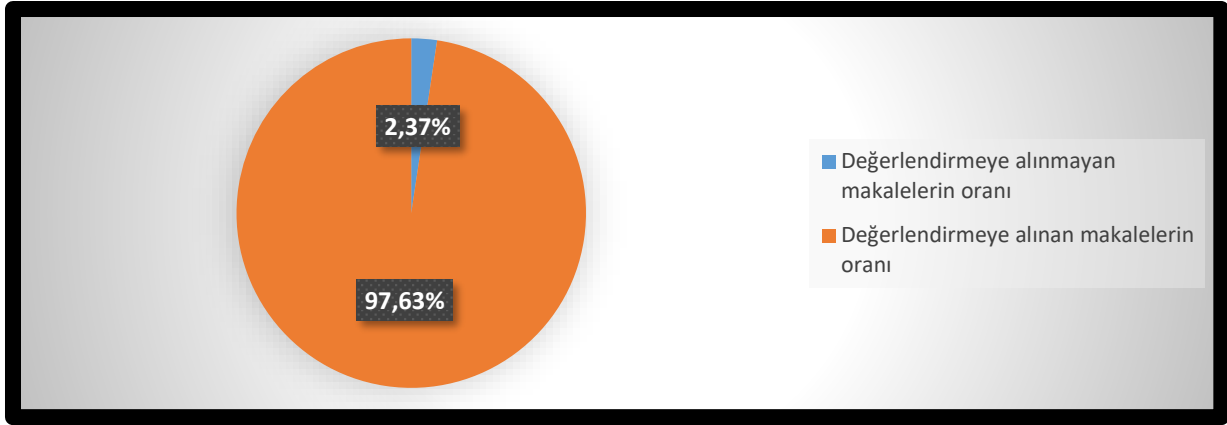
tabanından yararlanılmıştır. Veri tabanı taraması gerçekleştirilirken de “ders kitabı ve program incelemesi, temel dil becerileri, dil bilgisi öğretimi, materyal tasarımı, ölçme ve değerlendirme, yöntem ve model önerisi, öğretmen-öğrenci görüşü, kültür aktarımı, söz varlığı, edebî metinler ve alan yazını incelemesi” gibi ifadelerden yararlanılmıştır. Daha sonra araştırmanın kapsamını oluşturan ilgili makaleler araştırmanın alt soruları doğrultusunda incelenmiştir.

İnceleme sonuçlarına ilişkin sınıflamalar için “YTÖ Yayın Sınıflama Formu” kullanılmıştır. Sınıflama sürecinde Sözbilir ve Kutu’nun (2008) geliştirdiği formdan yararlanılmış fakat ilgili formun içeriğinde bazı değişikliklere gidilmiştir. Elde edilen verilerden yola çıkılarak araştırmanın amacına uygun bir çözümleme tekniği kullanılmıştır. Yararlanılan çözümleme tekniğiyle, ilgili makaleler araştırmanın alt soruları kapsamında analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında yer alan makaleler incelendiği için elde edilen verilerin çözümlemesinde “içerik analizi” tercih edilmiştir. İçerik analizi türlerinden de “kategorisel çözümleme” tekniği kullanılmıştır. Bir çalışmada içerik analizi kullanılarak benzer özellikler taşıyan verilerin ortak kavram ve temalar altında toplanıp anlaşılır bir biçimde düzenlenmesi ve yorumlanması amaçlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

İçerik analizi, bir materyale ait birimleri önceden belirlenmiş ölçütler doğrultusunda çeşitli başlıklar altında sınıflandırılmasına olanak sağlar. Bu işlemin sonucunda da elde edilen veriler, araştırmacı tarafından kolaylıkla anlaşılıp yorumlanabilir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Kategorisel çözümleme tekniğiyle de bir ileti önce alt birimlere ayrılır. Sonra bu birimler daha önce belirlenmiş ölçütlerden hareketle çeşitli kategori başlıkları altında sınıflandırılarak bu kategori başlıklarının sıklığı hesaplanır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). İçerik çözümlemesinde önce çözümleme birimi olarak ana kategoriler (çözümleme ünitesi) ve alt kategoriler belirlenip tanımlanır. Bu işlemin sonrasında çözümlemenin gerçekleştirileceği bağlam birimine (tümce, paragraf yahut bütün metin) karar verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu çalışmanın ana ve alt kategorileri ise; çalışmanın amacı ve alt soruları doğrultusunda belirlenmiştir. Bu çalışmada ana kategori olarak yabancılara Türkçe öğretimi kapsamındaki makaleler belirlenmiştir. Alt kategoriler ise; makalelerin yayımlandığı dergiler, yayım yılı, yazar sayısı, makale başlıklarında yer alan kelime sayısı, makalelerin konu alanı, araştırma soru sayısı, örnekleme (inceleme nesnesi, çalışma grubu), kapsadığı temel dil becerisi, kaynağı ve araştırma yöntemi olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede sırasıyla elde edilen makaleler bu alt başlıklar doğrultusunda incelenmiş ve tespit edilen veriler not alınmıştır. Ayrıca elde verilen alt kategorilere göre sınıflandırıldıktan sonra verilere ilişkin kullanım sıklıkları da tablolar yoluyla gösterilmiştir. Makalelere yönelik seçim yapılırken yazım dili İngilizce olarak seçilen 4 çalışma ve iki dillilik kapsamındaki 4 çalışma tasnif dışında bırakılmıştır. Bu duruma ilişkin niceliksel bilgi Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Makalelerin çalışmaya alınıp alınmama durumlarının pasta grafikte yüzdelik gösterimi

Bulgular

Bu çalışmanın yapılma sebebi, belirli ölçütler kullanılarak seçilmiş 329 makalenin araştırma eğilimlerini belirlemek ve elde edilen bulgulara yönelik bazı değerlendirmelerde bulunmaktır. Bu çalışmayla yabancılara Türkçe öğretimine yönelik hazırlanmış makalelerden yola çıkarak bazı sonuçlara ulaşılmak amaçlanmıştır. Bu sebeple araştırmanın amacı ve alt amaçlarına yönelik elde edilen verilerin her biri ayrı sınıfsal başlıklar altında sunulmuştur.

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Akademik Dergilere Göre Dağılımı

2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin akademik dergilere göre dağılımı incelenmiş ve tespit edilen ögeler, en çok olandan en az olana doğru Tablo 1’de verilmiştir:

Tablo 1. Makalelerin yayımlandığı dergilere göre dağılımı

Dergi adı	Sıklık (f)
1. International Journal of Language Academy (IJLA)	83
2. International Journal of Languages’ Education and Teaching (IJLET)	65
3. RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi	25
4. Çukurova Araştırmaları Dergisi	13
5. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi	14
6. Aydın TÖMER Dil Dergisi	9
7. BEZGEK Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi	7
8. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi	6
9. Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi	5
10. Turkish Studies	5
11. Ana Dili Eğitimi Dergisi	4
12. Sosyal Bilimler EKEV Akademi Dergisi	3
13. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi	2
14. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi (ASOS)	2
15. Değerler Eğitimi Dergisi	2
16. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2
17. Iğdır Üniveristesi Sosyal Bilimler Dergisi	2
18. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2
19. JASSS The Journal of Academic Social Science Studies	2
20. Journal Of Research Turkic Languages	2
21. Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi	2
22. Milli Eğitim	2
23. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2

24. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi (IJOESS)	2
25. Tarih Okulu Dergisi	2
26. Türk Dünyası ve Türkçe Öğretimi Dergisi	2
27. Sakarya Dil Dergisi	2
28. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum	2
29. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
30. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
31. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
32. International Journal of Field Education	1
33. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi	1
34. Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi	1
35. Söylem Filoloji Dergisi	1
36. TURKOPHONE Türkçe Konuşanların Akademik Dergisi	1
37. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
38. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi	1
39. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
40. Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi	1
41. Karadeniz Araştırmaları (KARAM)	1
42. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
43. Çocuk Edebiyatı ve Dil Eğitimi Dergisi	1
44. Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi	1
45. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi	1
46. Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi	1
47. Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi	1
48. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
49. Türkiye Eğitim Dergisi	1
50. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi	1
51. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
52. Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi	1
53. Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi	1
54. Motif Akademi Halkbilimi Dergisi	1
55. HAYEF: Journal of Education	1
56. Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi	1
57. Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi	1
58. Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi	1
59. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi	1
60. IBAD Sosyal Bilimler Dergisi	1
61. Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi	1
62. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi	1
63. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmalar Dergisi (ASEAD)	1
64. Açık öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi	1
65. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
66. Asya Akademik Sosyal Araştırmalar	1
67. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
68. Journal Of Sustainable Educational Studies (JSES)	1
69. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi	1
70. ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi	1
71. Journal Of Human Sciences	1
72. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	1
73. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
74. Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi	1
75. Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi	1
76. Edebiyat Bilimleri	1
77. MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi	1
78. Türk Dünyası Dergisi (ZfWT)	1
79. BAYTEREK Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi	1
80. Uluslararası Filoloji Bengü Dergisi	1

81. Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi (IJAR)	1
82. Trakya Eğitim Dergisi	1
83. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi	1
84. Erciyes Akademi	1
85. Uluslararası Sosyal Alan Araştırmaları Dergisi	1
86. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
Toplam	329

Tablo 1 incelendiğinde; 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında toplam 329 makale tespit edilmiştir. Bu makalelerin de 86 farklı akademik dergide yayımlandığı görülmüştür. Tablo 1'e göre makalelerin yayımlandığı akademik dergiler incelendiğinde en yüksek değeri (f: 83) IJLA'nın aldığı görülür. Tablo 1'deki en yüksek değerleri alan diğer başlıkların ise; IJLET (f: 65), RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi (f: 25), Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi (f: 14), Çukurova Araştırmaları Dergisi (f: 13), Aydın TÖMER Dil Dergisi (f: 9), BEZGEK Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi (f: 7), Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi (f: 6), Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi (f: 5), Turkish Studies (f: 5) ve Ana Dili Eğitimi Dergisi (f: 4) şeklinde sıralandığı görülür. Tablo 1'de geriye kalan başlıklar ise (f: 4) değerinin altında kalmış ve aldıkları değerlere göre sıralanmışlardır.

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

İkinci araştırma sorusu doğrultusunda 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleler yıllara göre incelenmiştir. 6 başlık altında sınıflandırılan öğelerin 2018 yılından 2023 yılına doğru sıralanmış dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) Tablo 2'de verilmiştir:

Tablo 2. Makalelerin yayımlandığı yıllara göre dağılımı

Yıl	Sıklık (f)	Yüzde
2018	33	10,09
2019	39	11,92
2020	59	18,34
2021	63	19,26
2022	69	20,50
2023	66	19,89
Toplam	329	100

Tablo 2 ele alındığında; 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makale sayılarında yıllara göre belirgin farklılıkların olduğu görülür. Ayrıca 2022 yılının (f: 69) makale ile en yüksek, 2018 yılının ise (f: 33) makale ile en düşük değeri aldığı sonucuna ulaşılır. Diğer yıllarda yayımlanan makale sayılarıyla ilgili şunlar söylenebilir; 2019 yılı (f: 39), 2020 yılı (f: 59), 2021 yılı (f: 63), 2023 yılı (f: 66). Bir alanda yayımlanan çalışmaların niceliksel boyutu yıllara göre incelendiğinde hem incelenen yıla ait sonuçlar elde edilir hem de sonraki yıllarda yapılacak çalışmaların gerekliliği ve niceliksel boyutu hakkında fikir sahibi olunur. Makale çalışmalarının yıllara göre dağılımına bakıldığında en az yayın yapılan yılların 2018 ve 2019 olduğu, 2020 yılından itibaren ise yayımlanan çalışma sayısında dikkate değer bir artış olduğu görülmektedir. Son yıllarda yabancılara Türkçe eğitimi alanında fazla araştırma yapılması, Türkiye'de hemen her üniversitede A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 düzeylerinde Türkçe öğretimi gerçekleştiren Türkçe Öğretim Merkezlerinin (TÖMER) açılmasıyla Türkiye Maarif Vakfı (TMV) ve Yunus Emre Enstitüsünün Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine yönelik gerçekleştirdiği çalışmaların yoğunluk kazanmasının etkili olduğu söylenebilir.

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Yazar Sayısına Göre Dağılımı

Üçüncü araştırma sorusu doğrultusunda makaleler yazar sayılarına göre incelenmiştir. 4 başlık altında sınıflandırılan ögelerin dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) Tablo 3'te verilmiştir:

Tablo 3. Makalelerin yazar sayısına göre dağılımı

Yazar sayısı	Sıklık (f)	Yüzde
1 yazarlı	105	31,91
2 yazarlı	198	60,18
3 yazarlı	21	6,40
4 yazarlı	5	1,51
Toplam	329	100

Tablo 3 incelendiğinde; 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin yazar sayısında farklılıklar görülmektedir. 2 yazarlı makale başlığı en yüksek değeri alan başlık olarak dikkat çekmektedir. Ayrıca bu tarihler arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanan ve çalışmaya dâhil edilen makalelere bakıldığında en yüksek değeri (f: 198) 2 yazarlı çalışma başlığının aldığı görülür. 5 yazarlı makalenin olmaması görülen sonuçlardan bir diğeridir. Makalelerin yazar sayıları hakkında genel olarak şunlar da söylenebilir; 1 yazarlı makale (f: 105), 2 yazarlı makale (f: 198), 3 yazarlı makale (f: 21) ve 4 yazarlı makale ise (f: 5).

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Başlıklarında Kullanılan Kelime Sayısına Göre Dağılımı

Bir çalışmanın başlığı, ilgili alanda araştırma yapan araştırmacıların ilk karşılaştığı yönlendirici ögelerden biridir. Bu sebeple çalışmalarda başlıklar oluşturulurken çalışmanın amacıyla içeriğine uygun nitelikte ve nicelikte kelimelerin seçilmesi önemlidir. Bu husustan hareketle dördüncü araştırma sorusu doğrultusunda makale başlıkları kelime sayısı açısından incelenmiş ve tespit edilen ögelerin dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) az kelimedenden oluşmuş başlıklardan başlayarak sırasıyla Tablo 4'te gösterilmiştir:

Tablo 4. Makalelerin başlıklarında yer alan kelime sayılarına ilişkin dağılım

Başlıkta kullanılan kelime sayısı	Sıklık (f)	Yüzde
4-6 kelime	7	2,14
7-9 kelime	55	16,71
10-12 kelime	141	42,85
13-15 kelime	82	24,92
16 ve üzeri kelime	44	13,38
Toplam	329	100

Makalelerin başlıklarında kullanılan kelime sayısına ilişkin Tablo 4 incelendiğinde; en yüksek değeri 10-12 kelimedenden oluşmuş başlıkların (f: 141); en az değeri ise 4-6 kelimedenden oluşmuş başlıkların (f: 7) aldığı görülür. Tablo 4'teki bütün başlıkların ise 10-12 kelimedenden oluşmuş başlıklar (f: 141), 13-15 kelimedenden oluşmuş başlıklar (f: 82), 7-9 kelimedenden oluşmuş başlıklar (f: 55), 16 ve daha fazla kelimedenden oluşmuş başlıklar (f: 44) ve 4-6 kelimedenden oluşmuş başlıklar (f: 7) şeklinde sıralandığı görülür. Bu sıralamadan yola çıkılarak makalelerin büyük bir bölümde (f: 285) başlıkların on beş sözcüğü geçmediği görülmektedir. Bu tespitle de incelenen çalışmaların çoğunun “akademik çalışmaların başlıklarının kelime sayısının on beşi geçmemesi” anlayışına uygun olduğu söylenebilir.

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Beşinci araştırma sorusu doğrultusunda makaleler konu alanlarına göre incelenmiştir. İnceleme sonucunda makaleler, konu alanları açısından 32 farklı başlıkta sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma

sonucunda 12 başlığın kullanılma sıklığının (f: 9) değerinin üstünde; 22 başlığın ise (f: 10) değerinin altında olduğu görülmüştür. 32 başlık altında sınıflandırılan öğelerin dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) en çok olandan en az olana doğru Tablo 5’te verilmiştir:

Tablo 5. Makalelerin konu alanlarına göre dağılımı

Konu alanı	Sıklık (f)	Yüzde
1. Söz varlığı	39	11,85
2. Alan yazını incelemesi	31	9,46
3. Yöntem denemesi	30	9,15
4. Ders kitabı/Öğretim seti incelemesi (okuna2)	29	8,85
5. Kültür aktarımı	28	8,55
6. Dil bilgisi öğretimi	23	7,01
7. Karşılaşılan sorunlar	17	5,16
8. Yazma eğitimi	16	4,86
9. Yardımcı materyal	14	4,25
10. Kursiyer/öğrenci görüşü	13	3,95
11. Dinleme eğitimi	12	3,64
12. Öğretim programı incelenmesi	10	3,03
13. Konuşma eğitimi	8	2,43
14. Ölçme ve değerlendirme	7	2,12
15. Öğretmen/öğretici görüşü	7	2,12
16. Ölçek geliştirme	6	1,82
17. Uzaktan eğitim	6	1,82
18. Metin sadeleştirme/uyarlama	5	1,51
19. Okuma eğitimi	5	1,51
20. Sertifika programı	5	1,51
21. Akreditasyon çalışmaları	2	0,60
22. Değerler eğitimi	2	0,60
23. İşlevsel dil kullanımı	2	0,60
24. Öğretmen ve öğrenci görüşü	2	0,60
25. Sözlük çalışmaları	2	0,60
26. Yaygın eğitim	2	0,60
27. Akademik Türkçe	1	0,30
28. Konuşma ve yazma (anlatma) eğitimi	1	0,30
29. Medya okuryazarlığı	1	0,30
30. Okuma ve yazma eğitimi	1	0,30
31. Öğretmen/öğretici faktörü	1	0,30
32. YTÖ Tarihi	1	0,30
Toplam	329	100

Tablo 5’e bakıldığında; en yüksek değeri “söz varlığı” (f: 39) başlığının aldığı görülmektedir. Yüksek değer alan diğer konu başlıklarında ise; “alan yazını incelenmesi” (f: 31), “yöntem denemesi” (f: 30), “ders kitabı/öğretim seti incelemesi” (f: 29), “kültür aktarımı” (f: 28), “dil bilgisi öğretimi” (f: 23), “karşılaşılan sorunlar” (f: 17), “yazma eğitimi” (f: 16), “yardımcı materyal (hazırlanması, geliştirilmesi, incelenmesi ve kullanılması)” (f: 14), “kursiyer/öğrenci görüşü” (f: 13), “dinleme eğitimi” (f: 12), “öğretim programı incelenmesi” (f: 10) şeklinde bir sıralama görülmektedir.

Tablo 5’te görüldüğü gibi 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanan makaleler, konu alanları açısından farklılıklar içeren bir görünüm sergilemektedir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında konu çeşitliliğinin artması, alanda gerçekleştirilecek çalışmalara kaynaklı etmesi ve farklı konularda gerçekleştirilecek çalışmaların önünü açması açısından önemli bir durum olarak görülebilir. Fakat bu alanda yapılan çalışmalarda sadece niceliksel boyuta odaklanılmamalıdır. Bu yüzden alandaki araştırmacı ve uygulayıcıların yararlanacağı nitelikli çalışmaların gerçekleştirilmesi de önem arz etmektedir.

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Araştırma Soru Sayısına Göre Dağılımı

Altıncı araştırma sorusu doğrultusunda makaleler araştırma soru sayısı açısından 7 başlıkta incelenmiş ve tespit edilen öğelerin dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) en çok olandan en az olana doğru Tablo 6'da verilmiştir:

Tablo 6. Makalelerin araştırma soru sayısına göre dağılımı

Araştırma soru sayısı	Sıklık (f)	Yüzde
Yok (Belirtilmemiş)	149	45,30
1-3 arası soru	86	26,15
4-6 arası soru	61	18,54
7-9 arası soru	27	8,20
10-12 arası soru	4	1,21
13-15 arası soru	-	-
16 ve üzeri soru	2	0,60
Toplam	329	100

Tablo 6 incelendiğinde yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki makalelerde “araştırma sorusu bulunmayan ya da belirtilmeyen” başlığının (f: 149), “1-3 arası araştırma sorusu” başlığının (f: 86), “4-6 arası araştırma sorusu” başlığının (f: 61), “7-9 arası araştırma sorusu” başlığının (f: 27), “10-12 arası araştırma sorusu” başlığının (f: 4), “16 ve üzeri araştırma sorusu” başlığının (f: 2) şeklinde sıralandığı görülmektedir. Ayrıca tabloda “13-15 arası araştırma sorusu” başlığının bir değer almadığı yani bu başlığa yönelik bir bulgunun elde edilmediği de görülmektedir. Kısacası, makalelerin pek çoğunda araştırma sorusuna yer verilmediği ve araştırma soru sayısının fazla olduğu makalelerin ise sınırlı sayıda olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak makalelerin pek çoğunda araştırma sorusuna yer verilmemesine rağmen bulgular bölümünün araştırma sorularına yer verilmiş gibi alt başlıklar şeklinde sıralandığı ve elde edilen sonuçların da bu şekilde yazıldığı belirlenmiştir.

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Örneklemine, İnceleme Nesnesine, Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

Yedinci araştırma sorusu doğrultusunda makaleler örneklemeleri, inceleme nesnelere ve çalışma grupları açısından incelenmiş ve tespit edilen öğelerin dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) en çok olandan en az olana doğru Tablo 7'de verilmiştir:

Tablo 7. Makalelerin örneklemine, inceleme nesnesine, çalışma grubuna göre dağılımı

Örneklem, İnceleme nesnesi, Çalışma grubu	Sıklık (f)	Yüzde
Ders kitabı/öğretim seti	96	29,17
Kursiyer/öğrenci	80	24,31
Akademik çalışma	73	22,18
Akademisyen/öğretmen	32	9,72
Yardımcı materyal	17	5,16
Öğretim programı	9	2,75
Öğretmen/öğrenci	9	2,75
Edebî metin	8	2,43
Ölçme ve değerlendirme materyalleri	5	1,53
Toplam	329	100

Tablo 7'de yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanan makalelerin örnekleme, inceleme nesnesi ve çalışma grubuna ilişkin veri dağılımı görülmektedir. Tablo 7 incelendiğinde; sıralamanın ders kitabı/öğretim seti (f: 96), kursiyer/öğrenci (f: 80), akademik çalışma (f: 73), akademisyen/öğretmen (f: 32), yardımcı materyal (f: 17), öğretim programı (f: 9), öğretmen/öğrenci (f: 9), edebî metin (f: 8) ve ölçme ve değerlendirme materyalleri (f: 5) şeklinde olduğu anlaşılmaktadır. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurslarda Türkçe

öğretimi gerçekleştirilmektedir. Üniversitelerin Türkçe Öğretim Merkezlerinde (TÖMER) üniversite öğrencileri Türkçe öğrenmektedir. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açılan kurslarda da öğrencilere Türkçe öğretilmektedir. Bu kursların ana öğeleri de temel kaynak niteliğindeki ders kitapları (öğretim setleri) öğretmen ve öğrencidir. Bu hususlardan hareketle yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki çalışmaların örneklem ve çalışma grubu boyutunun kursiyer/öğrenci ve akademisyen/öğretmen; inceleme nesnesi boyutunun ise; ders kitabı/öğretim seti üzerinde yoğunlaştığı söylenebilir. Ek olarak yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışan uygulayıcı ve araştırmacılara yol göstermesi ve yeni çalışma alanları açması açısından bu alandaki akademik çalışmaların incelenip değerlendirilmesi de önemli bir durum olarak görülebilir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında okuma kitapları, sözlükler, dizi, film, çizgi film, türkü gibi materyaller ve bu materyallerden yola çıkılarak oluşturulan etkinlikler yardımcı materyaller olarak kullanılabilir. Bu tür materyallerle Türkçe öğretiminin etkili ve verimli olması sağlanabilir. Aynı zamanda hedef dille iç içe olan hedef dilin kültürüne yönelik aktarımlar da yapılabilir. Tablo 7 incelendiğinde öğretim programı, edebî metin ve ölçme değerlendirme materyallerinin inceleme nesnesi olarak kullanıldığı makale sayısının diğerlerine oranla daha sınırlı olduğu söylenebilir.

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Kapsadığı Temel Dil Becerisine Göre Dağılımı

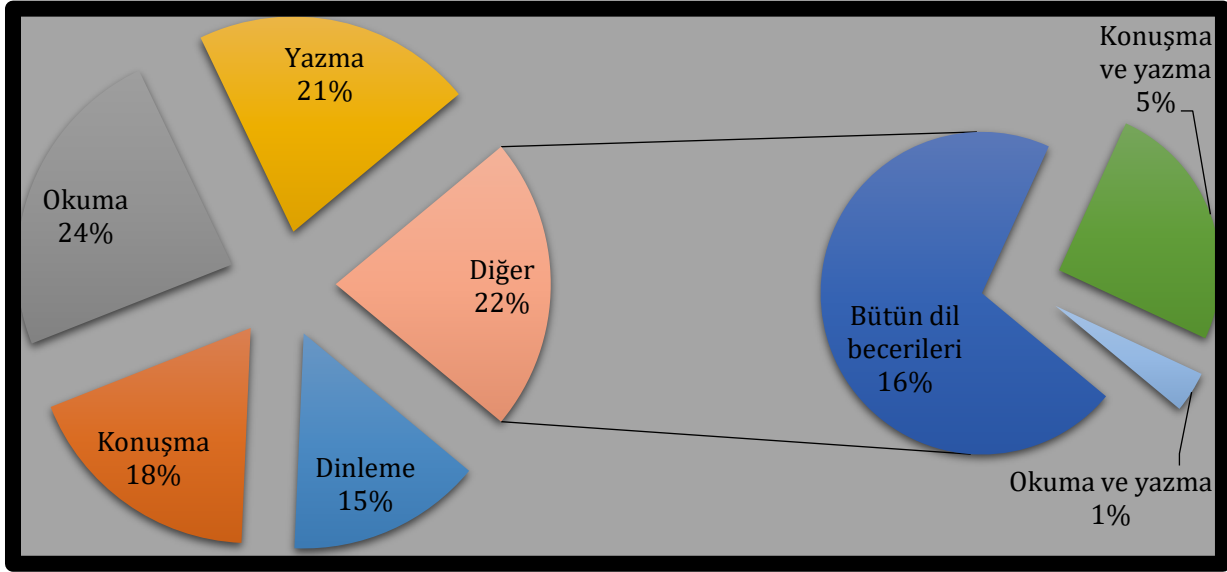
Sekizinci araştırma sorusu doğrultusunda makaleler ilişkili olduğu temel dil becerileri açısından incelenmiştir. Herhangi bir temel dil becerisiyle ilişkilendirilemeyen makaleler diğer başlığı altında sınıflandırılmıştır. Tespit edilen öğelerin dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) sıralama doğrultusunda (dinleme becerisinden başlayarak) Tablo 8'de verilmiştir:

Tablo 8. Makalelerin kapsadığı temel dil becerilerine göre dağılımı

Temel Dil Becerileri	Sıklık (f)	Yüzde
Dinleme	16	4,86
Konuşma	20	6,08
Okuma	26	7,92
Yazma	23	6,99
Bütün Dil Becerileri	17	5,18
Okuma ve yazma	1	0,30
Dinleme ve okuma	2	0,60
Konuşma ve yazma	6	1,84
Dil bilgisi öğretimi	23	6,99
Diğer konular	195	59,24
Toplam	329	100

Tabloda 8 incelendiğinde; yabancılara Türkçe öğretimindeki çalışmaların temel dil becerileri yönünden birbirine yakın değerler aldığı görülmektedir. Dil becerileri arasında bir karşılaştırma yapıldığında ise; en çok okuma (f: 26) ve yazmaya (f: 23) odaklanıldığı, dinleme (f: 16) ve konuşma (f: 20) dil becerilerinde bunlara oranla daha az sayıda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Türkçe Öğretim Programı'nda (2019) dil bilgisi konuları "okuma" dil becerisinin "söz varlığı alt başlığı" ile "yazma" dil becerisi başlığı altında verilmektedir. Fakat yabancılara Türkçe öğretiminde dil bilgisi konularının öğretimi dil bilgisi başlığı altında yapılmaktadır. Bu sebeple Tablo 8'de de dil bilgisi öğretimi (f: 23) ayrı bir başlık olarak gösterilmiştir. Doğrudan bir dil becerisiyle ilişkilendirilemeyen diğer konular başlığında ise; materyal hazırlama, ders kitabı incelemeleri, alan yazını incelemesi, sertifika programları, akreditasyon, kültür aktarımı, yabancılara Türkçe öğretimi tarihi, yöntem denemeleri ve uygulamaları gibi çalışmalar yer almaktadır. 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi

alanında yayımlanmış makalelerin kapsadığı temel dil becerilerin göre yüzdelik dağılımını gösteren grafik Şekil 2 olarak aşağıda sunulmuştur.

Şekil 2. Makalelerin kapsadığı temel dil becerilerinin yüzdelik dağılımını gösteren pasta grafiği

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Kaynağına Göre Dağılımı

Dokuzuncu araştırma sorusu doğrultusunda makaleler kaynakları açısından incelenmiş ve tespit edilen öğelerin dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) en çok olandan en az olana doğru Tablo 9’da verilmiştir:

Tablo 9. Makalelerin kaynaklarına göre dağılımı

Makalenin Kaynağı	Sıklık (f)	Yüzde
Özgün Makale	223	67,78
Yüksek Lisans Tezi	46	13,98
Sözlü Bildiri	41	12,48
Doktora Tezi	14	4,26
Bitirme Projesi	2	0,60
Doktora Semineri	1	0,30
Proje	1	0,30
Yüksek Lisans Semineri	1	0,30
Toplam	329	100

Tablo 9’da yer alan sözlü bildiri bölümü; sözlü bildiri olarak sunulmuş ya da bir sözlü bildirin genişletilip geliştirilmiş ya da düzenlenmiş şekli olan, yüksek lisans ve doktora semineri bölümü; yüksek lisans ya da doktora seminerinden yararlanılarak oluşturulan, yüksek lisans tezi bölümü; yüksek lisans tezinin bir bölümünden ya da kendisinden üretilen, doktora tezi bölümü; doktora tezinden özetlenmiş, üretilmiş veya doktora tezinin verilerinden yararlanılarak oluşturulan, özgün makale çalışması bölümü ise; akademisyenler ya da akademisyenlerle yüksek lisans, doktora öğrencilerinin birlikte hazırladıkları doğrudan bir makale oluşturma amacı taşıyan çalışmaları ifade etmektedir. Bitirme projesi ise; tezsiz yüksek lisans programlarının sonunda hazırlanan bitirme ödev ya da projelerini ifade etmektedir.

Tablo 9’a göre makalelerin kaynakları incelendiğinde; en yüksek değeri doğrudan bir makale oluşturma amacı taşıyan özgün makale çalışmalarının (f: 223) aldığı görülür. Tabloda yer alan diğer başlıkların ise; sırasıyla yüksek lisans tezi (f: 46), sözlü bildiri (f: 41), doktora tezi (f: 14), bitirme projesi (f: 2), doktora semineri (f: 1), proje (1) ve yüksek lisans semineri (f: 1) değerlerini aldıklarını görülür.

2018-2023 Yılları Arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yayımlanmış Makalelerin Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı

Onuncu araştırma sorusu doğrultusunda makaleler araştırma yöntemleri açısından incelenmiş ve tespit edilen öğelerin dağılımları (sıklık ve yüzdeleri) Tablo 10'da verilmiştir:

Tablo 10. Makalelerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı

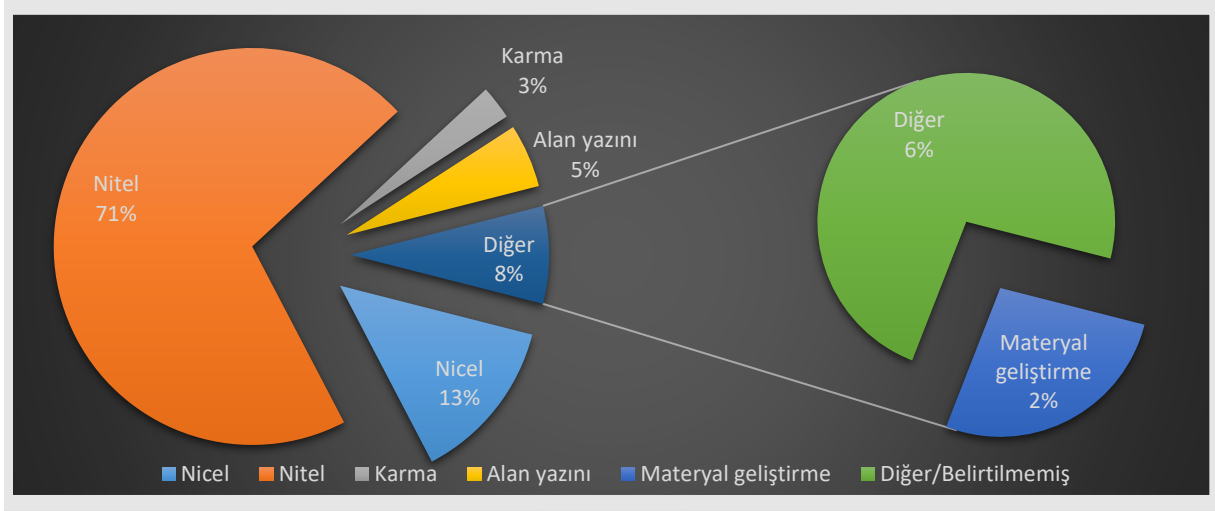
	Araştırma Deseni	Araştırma Yöntemi	Sıklık (f)	Yüzde
Nicel	Deneysel	Tam deneysel	9	2,75
		Yarı deneysel	2	0,60
		Zayıf deneysel	1	0,30
	Deneysel Olmayan	Betimsel tarama	26	7,90
		Ölçek geliştirme	6	1,82
		Ara toplam	44	13,37
Nitel	Etkileşimli	Olgu bilim	15	4,55
		Kuram oluşturma	3	0,90
		Durum çalışması	49	14,89
		Eylem araştırması	4	1,2
		Doküman incelemesi	158	48,02
		Meta-sentez	4	1,2
	Ara toplam	233	70,76	
Alan yazını			17	5,18
Karma			9	2,75
Materyal Geliştirme			7	2,14
Diğer/Belirtilmemiş			19	5,80
Toplam			329	100

Tablo 10 ele alındığında; ilgili yıllar arasında yabancılara Türkçe öğretimi makalelerinde en fazla nitel (f: 233) yöntemin tercih edildiği, daha sonra ise tercih edilme sıklığına göre nicel (f: 44), alan yazını (f: 17), karma (f: 9) ve materyal geliştirme (f: 7) başlıklarının sıralandığı görülmektedir. Diğer (f: 19) kısmında ise; çalışmalar oluşturulurken takip edilen yollar açıklanmasına rağmen belirgin olarak bir yöntem ismi belirtilmemiştir. Diğer başlığı altında verilen bazı makalelerin ise; sadece nitel bir çalışma olduğu belirtilmiş ve takip edilen yollar ile araştırma modeline değinilmemiştir. Yine diğer başlığı altında verilen bazı makalelerde de yöntem bölümünde sadece evren ve örnekleme ya da veri toplama araçlarına değinilmiştir.

Nitel sürecin takip edildiği araştırma yöntemlerine yönelik değerler kendi içinde değerlendirildiğinde; en yüksek kullanım sıklığına doküman incelemesinin (f: 158), en düşük kullanım sıklığına ise kuram oluşturma çalışmalarının (f: 3) sahip olduğu görülür. Nitel araştırma yöntemleri kendi içinde doküman incelemesi (f: 158), durum çalışması (f: 49), olgu bilim (f: 15), eylem araştırması (f: 4), meta-sentez (f: 4) ve kuram oluşturma (f: 3) şeklinde sıralanmaktadır. Nicel sürecin takip edildiği araştırma yöntemlerine yönelik değerler kendi içinde değerlendirildiğinde ise; deneysel olmayan çalışmaların kullanım sıklığının (f: 32), deneysel çalışmaların kullanım sıklığının da (f: 12) değerini aldığı belirlenir. Nicel araştırma yöntemleri arasında en yüksek kullanım sıklığına betimsel tarama modelinin (f: 26), en düşük kullanım sıklığına ise zayıf deneysel desen çalışmalarının (f: 3) sahip olduğu görülür. Nicel araştırma yöntemleri kendi içinde betimsel tarama (f: 26), tam deneysel desen (f: 9), ölçek geliştirme (f: 6), yarı deneysel desen (f: 2), zayıf deneysel desen (f: 1) şeklinde sıralanmaktadır.

İncelenen çalışmalarda en çok tercih edilen yöntemlerden ikisi durumunda olan nitel ve nicel yaklaşımların kullanım sıklıklarının birbirinden oldukça farklılaştığı görülmektedir. Bu tespitite yabancılara Türkçe öğretiminde nitel çalışmaların nicel çalışmalara oranla daha fazla tercih edildiğini göstermektedir. Ayrıca karma çalışmaların çok az tercih edilmesi de ulaşılan sonuçlardan biridir. 2018-

2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin araştırma yöntemlerine göre yüzdelik dağılımını gösteren grafik Şekil 3 olarak aşağıda sunulmuştur.

Şekil 3. Makalelerin yöntemlerinin yüzdelik dağılımını gösteren pasta grafiği

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlardan hareketle geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Bilimsel araştırmaların gerçekleştirilme sebebi alandaki bilimsel bir boşluğun fark edilip alana nitelik açısından değerli bir katkının sunulması, kendisinden sonraki çalışmalara ışık tutup onlara bilimsel bir yol açması ve çalışmalardan toplumsal bir fayda elde edilmesi şeklinde açıklanabilir. Yapılan çalışmayla da gerçekleştirilmek istenen amaç; 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki makalelerin araştırma eğilimlerini belirleyip incelemek, bu yönde bazı değerlendirmelerde bulunup çeşitli sonuçlar çıkarmak şeklinde belirlenmiştir.

2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında toplam 329 makalenin 86 farklı akademik dergide yayımlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Makalelerin yayımlandığı akademik dergiler incelendiğinde ise; en yüksek değeri IJLA'nın aldığı tespit edilmiştir. Ayrıca en yüksek değerleri alan diğer akademik dergilerin de IJLET, RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi, Çukurova Araştırmaları Dergisi, Aydın TÖMER Dil Dergisi, BEZGEK Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi, Turkish Studies ve Ana Dili Eğitimi Dergisi şeklinde sıralandığı görülmüştür. Ek olarak dergiler özelinde ulaşılan bu sonucun makalelerin yıllara göre dağılımını etkilediği de söylenebilir. Böyle bir sonucun görülmesi son yıllarda hareketlilik kazanan bir alan için doğal karşılanabilecek bir durum olarak düşünülebilir. Benzer bir sonuç, Demir ve Özdemir'in (2017) çalışmasında görülmüş ve makalelerin sayıca yoğunluğu IJLA, IJLET, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, Ana Dili Eğitimi Dergisi gibi yayınlarda görülmüştür.

2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleler yazar sayısı yönünden karşılaştırıldığında; makalelerin yazar sayısı başlığının farklı değerler içeren bir dağılım sergilediği ve ilgili yıllarda en çok 2 yazarlı makalelerin yayımlandığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca bu tarihler arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanan ve çalışma kapsamına alınan makalelere bakıldığında; en yüksek değeri 2 yazarlı çalışma başlığının aldığı görülmüştür. 5 yazarlı

makalenin olmaması görülen sonuçlardan bir diğeridir. 2018-2023 yıllarını kapsayan bu çalışma özelindeki benzer sonuç, Aydın ve diğerlerinin (2022) ve Demir ve Özdemir'in (2017) çalışmasında da görülmüştür. Üç ayrı çalışmadan hareketle de ilgili alanda 1 ve 2 yazarlı makalelerin sayısının daha yoğun olduğu söylenebilir.

2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerin yıllara göre dağılımına bakıldığında; ele alınan yıllarda makale sayılarında farklılıklar olduğu ve çalışmada kullanılan ölçütlere göre 2022 yılında makale sayısının en yüksek; 2018 yılında ise makale sayısının en düşük değeri aldığı sonuçlarına ulaşılır. Araştırma kapsamındaki diğer yıllar için makale sayılarına bakıldığında; 2022, 2023, 2021, 2020, 2019 ve 2018 yılları şeklinde bir sıralama görülmüştür. Bu çalışmanın 2018-2023 yılları özelinde yürütüldüğü düşünüldüğünde; yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanan makale sayılarının az olarak nitelendirilemeyeceği söylenebilir. Ayrıca 2020 yılından itibaren yayımlanan makale sayısında dikkate değer bir artış olduğu sonucu da görülmektedir. Bu sonucun görülmesinde ise; Türkiye'de hemen her üniversitede A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 düzeylerinde Türkçe öğretimi gerçekleştiren Türkçe Öğretim Merkezlerinin (TÖMER) açılması, Türkiye Maarif Vakfı (TMV) ve Yunus Emre Enstitüsünün Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine yönelik gerçekleştirdiği çalışmaların yoğunluk kazanması ve alana olan ilginin artmasının etkili olduğu söylenebilir. Bu durumun da son yıllarda yabancılara Türkçe eğitimi alanında fazla araştırma yapılmasını sağladığı düşünülebilir.

Makaleler, başlıklarında kullanılan kelime sayısı yönünden karşılaştırıldığında en yüksek değeri 10-12 kelimedenden oluşmuş başlıkların, en az değeri ise 4-6 kelimedenden oluşmuş başlıkların aldığı sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen makalelerin tümü başlıkları yönünden incelendiğinde de 10-12 kelimedenden oluşmuş başlıklar, 13-15 kelimedenden oluşmuş başlıklar, 7-9 kelimedenden oluşmuş başlıklar, 16 ve daha fazla kelimedenden oluşmuş başlıklar ve 4-6 kelimedenden oluşmuş başlıklar sıralaması tespit edilmiştir. Bu sıralamadan yola çıkılarak makalelerin büyük bir bölümünde başlıkların on beş sözcüğü geçmediği görülmektedir. Bu tespitle de incelenen çalışmaların çoğunun “*akademik çalışmaların başlıklarının kelime sayısının on beşi geçmemesi*” anlayışına uygun olduğu söylenebilir.

2010-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanan makaleler, konu alanları açısından 32 farklı başlık altında sınıflandırılmıştır. Bu sınıflamadan hareketle ilgili makalelerin konu alanları açısından farklılıklar içeren bir görünüm sergilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçla çalışma kapsamına alınan yıllarda yayımlanan makalelerin farklı hedefler doğrultusunda oluşturulduğu söylenebilir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında konu çeşitliliğinin artması, alanda gerçekleştirilecek çalışmalara kaynaklı etmesi ve farklı konularda gerçekleştirilecek çalışmaların önünü açması açısından önemli bir durum olarak görülebilir. Fakat bu alanda yapılan çalışmalarda sadece niceliksel boyuta odaklanılmamalıdır. Bu yüzden alandaki araştırmacı ve uygulayıcıların yararlanacağı nitelikli çalışmaların gerçekleştirilmesi de önem arz etmektedir. Yabancılara Türkçe öğretime yönelik yayımlanan ilgili makalelerin daha çok “söz varlığı, yöntem denemesi, ders kitabı / öğretim seti incelemesi, kültür aktarımı, karşılaşılan sorunlar, yazma eğitimi ve yardımcı materyallerin hazırlanması, geliştirilmesi, incelenmesi ve kullanılması” hedeflerini taşıdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çitçi ve Coşkun'un (2017) çalışmalarında da “dilbilgisi kullanımı ve öğretimi, dil becerilerinin kullanımı, yöntem, teknik ve yaklaşımlar” gibi bu çalışmada da görülen ortak konulara odaklanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca tespit edilen konulara yönelik sıralamanın bu çalışmadaki sonuçlarla benzeştiği ve “dilbilgisi kullanımı ve öğretimi yöntem, teknik ve yaklaşımlar, dil becerilerinin kullanımı, söz varlığı ve sözcük öğretimi, yaşanan sorunlar ve güçlükler” şeklinde sıralandığı görülmüştür. Üç çalışmanın sonuçlarından hareketle de incelenen çalışmaların konu alanlarına bakıldığında “dil bilgisi öğretimi, materyal önerisi, ders kitabı, karşılaşılan sorunlar” başlıklarının üzerinde odaklanıldığı söylenebilir. Ek

olarak her üç çalışmada da ölçme değerlendirme başlığının az seçilen konulardan biri olduğu görülmüştür. 2017’de yayımlanan çalışmalarla bu çalışmanın konu seçimi yönünde benzerlik göstermesi, bazı başlıkların araştırmacılar tarafından sıklıkla konu edildiği ve ölçme ve değerlendirme gibi bazı konuların ise ihmal edildiği yargısını ortaya çıkarabilir. Bu çalışmadaki makalelerin incelenmesi sonucunda en yüksek değeri “söz varlığı” konusunun aldığı görülmüştür. Temel dil becerilerinin kazandırılması ve bu becerilerin etkili kullanılması zengin bir söz varlığının edinilmesine bağlıdır. Bu sebeple ana dili eğitiminde olduğu gibi yabancılara Türkçe öğretiminde hedef dili öğrenenlerin söz varlığını zenginleştirecek çalışmalar yapmak önemli bir durum olarak görülmelidir. Söz varlığını zenginleştirecek çalışmalarla hedef dili öğrenenlerin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma gibi temel dil becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir. Aynı zamanda onların dilimizin olanak ve zenginliklerinin farkına varıp Türkçeyi etkili doğru ve güzel kullanmaları gerçekleştirilebilir. Söz varlığı konusunda gerçekleştirilen çalışmalara bakıldığında; özellikle deyimler, atasözleri ve kalıp sözlerin öğretilmesini amaçlayan çalışmalara ağırlık verildiği sonucu da elde edilmiştir. Türkçeye özgü bu kalıp ifadelerin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılması, yabancılardan Türk kültürüne ait öğeleri öğrenmelerini de sağlayabilir.

2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleler, araştırma soru sayısı yönünden 7 başlıkta incelenmiştir. Bu çalışma özelinde tespit edilen araştırma soru sayısına yönelik sonuçlarla Aydın ve diğerlerinin (2022) çalışmasındaki sonuçların birbirine benzer olduğu görülmüştür. Her iki çalışmada da gerçekleştirilen incelemelerin sonucunda makalelerin pek çoğunda araştırma sorusuna yer verilmediği ve araştırma sorusu sayısının fazla olduğu makalelerin ise sınırlı sayıda olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak bu çalışmada makalelerin pek çoğunda araştırma sorusuna yer verilmemesine rağmen bulgular bölümünün araştırma sorularına yer verilmiş gibi alt başlıklar şeklinde sıralandığı ve elde edilen sonuçların da bu şekilde yazıldığı belirlenmiştir. Bu şekilde bir sonucun görülmesinin çalışmaların hangi amaç ve sorular doğrultusunda gerçekleştirileceğinin belirsizleşmesine ve sonuçlara nasıl ulaşılacağı bilgisinin eksik kalmasına neden olduğu söylenebilir.

2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makaleler, örneklemeleri, inceleme nesnelere ve çalışma grupları açısından 9 başlıkta incelenmiştir. Gerçekleştirilen incelemeyle örneklem, inceleme nesnelere ve çalışma grupları başlığında; ders kitabı/öğretim seti, kursiyer/öğrenci, akademik çalışma, akademisyen/öğretmen, yardımcı materyal, öğretim programı, öğretmen/öğrenci, edebî metin, ölçme ve değerlendirme materyalleri şeklinde bir sıralamaya ulaşılmıştır. Makalelerin örneklemine yönelik bu çalışma özelinde elde edilen sonuçlarla Çiftçi ve Coşkun (2017) ve Kardoğan ve Kardeş’in (2023) çalışmalarındaki sonuçların birbirine yakın olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki çalışmaların örneklem ve çalışma grubu boyutunun kursiyer/öğrenci ve akademisyen/öğretmen; inceleme nesnesi boyutunun ise; ders kitabı/öğretim seti üzerinde yoğunlaştığı söylenebilir. Ek olarak yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışan uygulayıcı ve araştırmacılara yol göstermesi ve yeni çalışma alanları açması açısından bu alandaki akademik çalışmaların incelenip değerlendirilmesi de önemli bir durum olarak görülebilir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında okuma kitapları, sözlükler, dizi, film, çizgi film, türkü gibi materyaller ve bu materyallerden yola çıkılarak oluşturulan etkinlikler yardımcı materyaller olarak kullanılabilir. Bu tür materyallerle dil öğretiminin etkili, verimli olması sağlanabilir ve hedef dilin kültürüne yönelik aktarımlar da yapılabilir. Ayrıca elde edilen bulgulardan hareketle öğretim programı, edebî metin ve ölçme değerlendirme materyallerinin inceleme nesnesi olarak kullanıldığı makale sayısının diğerlerine oranla daha sınırlı olduğu söylenebilir.

Sekizinci araştırma sorusu doğrultusunda makaleler, ilişkili olduğu temel dil becerileri açısından incelenmiştir. Herhangi bir temel dil becerisiyle ilişkilendirilemeyen makaleler diğer başlığı altında

sınıflandırılmıştır. Herhangi bir dil becerisiyle ilişkilendirilemeyen diğer konular başlığında materyal hazırlama, ders kitabı incelemeleri, alan yazını incelemesi, sertifika programları, akreditasyon, kültür aktarımı, yabancılara Türkçe öğretimi tarihi, yöntem denemeleri ve uygulamaları gibi çalışmalara yer verilmiştir. Ek olarak inceleme esnasında doğrudan dil bilgisi öğretimiyle ilgili olan çalışmalar için ayrı bir başlık oluşturulmuş ve bu çalışmalara dil bilgisi başlığı altında yer verilmiştir. Yabancılara Türkçe öğretimi kapsamındaki makaleler, kapsadığı temel dil becerileri açısından incelendiğinde; en çok okuma dil becerisine yönelik çalışmaların yayımlandığı fakat diğer dil becerilerine yönelik çalışmaların sayısının da okuma dil becerisine yakın bir değer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Büyükkiz de (2014) yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili yapılan lisansüstü çalışmaları incelediği çalışmada en çok okuma ve yazma dil becerisine yönelik çalışmaların yapıldığını belirlemiş, bu durumu da yazma becerisinin çalışılmasının ve ölçülmesinin diğer becerilere göre kolay olması ile açıklamıştır. 2014 yılında gerçekleştirilen ve lisansüstü çalışmaları inceleyen bir çalışmayla bu çalışmadaki sonuçların birbiriyle uyumlu olması, yabancılara Türkçe öğretimindeki çalışmaların dil becerilerini ele almadaki tutumlarının değişmediğini göstermektedir. Ayrıca bu sonuçlardan hareketle okuma ve yazma becerilerine yoğunlaşmanın devam ettiği, dinleme ve konuşma becerilerinin ihmal edildiği de söylenebilir.

Dokuzuncu araştırma sorusu doğrultusunda makaleler kaynakları açısından incelendiğinde; en yüksek değeri, doğrudan bir makale oluşturma amacı taşıyan özgün makale çalışmalarının aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle diğer başlıkların ise; yüksek lisans tezi, sözlü bildiri, doktora tezi, bitirme projesi, doktora semineri, proje ve yüksek lisans semineri şeklinde sıralandığı görülmüştür.

Onuncu araştırma sorusu doğrultusunda makaleler araştırma yöntemleri açısından incelenmiştir. İlgili yıllar arasında yabancılara Türkçe öğretimi makalelerinde en fazla nitel yöntemin tercih edildiği, daha sonra ise tercih edilme sıklığına göre nicel, alan yazını, karma yöntem ve materyal geliştirme başlıklarının sıralandığı tespit edilmiştir. Bu tespitlerden hareketle de 2018-2023 yılları arasında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayımlanmış makalelerde nitel yöntemin nicel ve karma yöntemlere oranla daha fazla tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Nitel yöntemlerden ise; en çok doküman incelemesi ve durum çalışmasına ağırlık verildiği görülmüştür. Eylem araştırması, kuram oluşturma, olgu bilim ve meta-sentez çalışmalarının sayısının bunlara oranla çok az olduğu sonucu da elde edilmiştir. Ek olarak bu çalışma özelinde nicel araştırma yöntemleri kendi içinde değerlendirildiğinde ise; deneysel olmayan çalışmaların deneysel çalışmalara oranla daha fazla tercih edildiği sonucu elde edilmiştir. Nicel araştırma yöntemleri arasında en yüksek kullanım sıklığına betimsel tarama modelinin, en düşük kullanım sıklığına ise; zayıf deneysel desen çalışmalarının sahip olduğu görülmüştür. Nicel araştırma yöntemleri kendi içinde karşılaştırıldığında ise; betimsel tarama modelinin deneysel desenlere göre daha fazla tercih edildiği görülmüş ve benzer sonuçla Büyükkiz'in (2014) çalışmasında da karşılaşılmıştır. Büyükkiz (2014) de yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanmış olan lisansüstü tezleri incelediği çalışmada betimsel çalışmaların büyük bir orana ve deneysel çalışmaların ise; daha az bir orana sahip olduğunu vurgulamıştır. Bu çalışmada kullanılan diğer başlığında ise; çalışmalar oluşturulurken takip edilen yollar açıklanmasına rağmen belirgin olarak bir yöntem ismi belirtilmemiş, sadece nitel bir çalışma olduğu belirtilerek takip edilen yollar ile araştırma modeline değinilmemiş ve yöntem bölümünde sadece evren ve örnekleme ya da veri toplama araçlarına değinilmiş çalışmalar sınıflandırılmıştır.

Öneriler

Çalışmanın sonuçlarından hareketle şu öneriler sunulabilir:

1. Çalışmalarda çoğunlukla nitel araştırma yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. Nicel ve karma yöntemlere yönelik çalışmaların yapılıp yayımlanarak alana farklı açılardan katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

2. İncelenen makalelerin daha çok tek ve iki yazarlı çalışmalar olduğu tespit edilmiştir. Daha fazla araştırmacının birlikte hareket edip deneyim ve bilgi birikimlerini paylaşarak alana daha zengin çalışmalar sunabileceği düşünülmektedir.

3. Çalışmalar temel dil becerileri yönünden ele alındığında; okuma ve yazma becerilerine yönelimin fazla olduğu görülürken dinleme/izleme ve konuşma alanlarındaki çalışma eksiklikleri dikkat çekmiştir. Dinleme/izleme ve konuşma alanlarına yönelik çalışmaların yapılıp yayımlanması ve alana bu yönde de katkılar sağlanması gerekmektedir.

4. Makalelerin kaynakları ele alındığında; doğrudan bir makale oluşturma amacıyla akademisyenlerce ortaya konmuş özgün çalışmaların sayısının sözlü bildiri, yüksek lisans veya doktora semineri ve tezi gibi çalışmaların düzenlenmiş şekillerine göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Yüksek lisans semineri ve tezleriyle doktora tezlerinin yayınlarda daha fazla yer almasının yeni araştırmacıların konu eğilimlerinin ve alana katkılarının ne yönde olduğunu gösterebilir.

5. Makaleler konuları açısından incelendiğinde; dinleme, konuşma, okuma ve yazma eğitimi, işlevsel dil kullanımı, sözlük incelenmesi, ölçme ve değerlendirme, öğretmen faktörü gibi çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Bu alanlara yönelik çalışmaların artırılması yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki gelişmeleri destekleyecektir.

Kaynaklar

Alver, M. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde esas alınan ilkeler ile kullanılan yöntem ve teknikler. Erdem, İ., Doğan, B., & Altunkaya, H. (Ed.). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi* içinde (ss. 13-42), Pegem Akademi.

Alyılmaz, C. (2010). Türkçe öğretiminin sorunları. *Turkish Studies*, 5(3). 728-749.

Aydın, G., Çavuşoğlu, R., & Çörten, S. B. (2022). A sınıfı dergilerde ikinci / yabancı dil olarak Türkçe öğretimi: Bir eğilim araştırması. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 9, 1-22.

Büyükkız, K. K. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 236-247.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.

Çiftçi, Ö., & Coşkun, H. (2017), Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların farklı değişkenlere göre tasnifi. *International Journal of Language Academy*, 5(4), 205-214.

Erdem, İ. (2009). Yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili bir kaynakça denemesi. *Turkish Studies*, 4(3), 888-937.

Erdem, M. (2011). Türkiye’de 2005-2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.

Günay, D. (2013). *Dil ve iletişim*. Papatya Yayıncılık.

- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar ilkeler teknikler*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kardoğan, M., & Kardaş, M. N. (2023). Türkiye’de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yayımlanan makalelerin eğilimleri üzerine bir inceleme. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 1-12.
- Korkmaz, Z. (2017). *Gramer terimleri sözlüğü*. TDK Yayınları.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan, (Çev. Ed.). Nobel Yayınevi. (Orijinal baskı, 2009).
- Onan, B. (2012). *Dil eğitiminin temel kavramları*. Nobel Yayıncılık.
- Sözbilir, M., & Kutu, H. (2008). Development and Current Status of Science Education Research in Turkey. *Essays in Education [Special issue]*, 1-22.
- Şen, S., & Yıldırım, İ. (2019). *Eğitimde araştırma yöntemleri*. Nobel Yayınları.
- Tavşancıl, E., & Aslan, A. E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. Epsilon Yayıncılık.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Günay, D. (2013). *Dil ve iletişim*. Papatya Yayıncılık.

Extended Abstract

The importance of learning Turkish as a foreign language is evident when considering Turkey’s deep cultural heritage, its historical significance, geographical location, role in global politics, and its military, political, economic, and religious relations with other nations. Additionally, factors such as tourism, international education, and cultural exchange underscore the relevance of Turkish language instruction on a global scale. Institutions and organizations striving to achieve the goal of teaching Turkish as a foreign language, both within and beyond Turkey, have carried out numerous studies to address this growing demand. These efforts have given rise to a wealth of academic research, providing valuable insights for practitioners and guiding future studies in the field.

The increasing number and diversity of studies on teaching Turkish to international students necessitate systematic evaluation and analysis. Examining research papers in this field reveals trends, guiding practitioners and researchers in designing and refining their work. This study aims to provide a comprehensive perspective on research papers published between 2018 and 2023 regarding teaching Turkish to international students, using various analytical categories. The research question guiding this study is: “*What do the research papers published on teaching Turkish to international students between 2018 and 2023 contain, and how can they be characterized?*”

The study analyzes and evaluates 329 research papers published in 86 academic journals across ten categories: journals of publication, year of publication, number of authors, title length, subject area, number of research questions, sample/object of study, focus on basic language skills, sources, and research methods.

The findings reveal significant trends and patterns:

- **Year of Publication and Author Contributions:** The highest number of articles was published in 2022, while 2018 had the fewest. Articles authored by two contributors were most common, reflecting a preference for collaborative research in the field.

- **Title Length:** Titles comprising 10–12 words were most frequent, while titles with 4–6 words were the least common, suggesting a tendency toward more descriptive and detailed titles.
- **Subject Areas:** Articles covered 32 different subject headings, with a strong focus on *vocabulary, teaching methods, textbook reviews, cultural transfer, encountered problems, writing education, and the preparation, development, examination, and use of supplementary teaching materials.*
- **Research Questions:** Most papers lacked explicit research questions, and those with multiple research questions were limited, highlighting an area for improvement in the formulation of research inquiries.
- **Samples and Study Groups:** The examined papers addressed nine distinct categories, with *textbooks, trainees/students, academic studies, teaching staff/teachers, and auxiliary materials* being the most frequently studied objects or groups.
- **Basic Language Skills:** Reading skills emerged as the most frequently addressed language skill, indicating a focus on developing comprehension abilities in international students learning Turkish.
- **Research Methods:** Qualitative methods were the most preferred, followed by quantitative, literature review, mixed-method, and material development approaches, demonstrating a wide range of methodological diversity.

These findings provide a detailed overview of the trends in research on teaching Turkish to international students, offering valuable insights for future studies. This study emphasizes the importance of systematically analyzing existing research to enhance the quality and focus of academic work in this rapidly evolving field. By identifying gaps and trends, it aims to contribute to the ongoing development of teaching Turkish as a foreign language and to support practitioners and researchers in their efforts to improve language instruction for international students.

Ek -1. Çalışmada Kullanılan Makalelerin Bağlantı (Link) Bilgisi

M.1.	M.2.	M.3.	M.4.	M.5.	M.6.	M.7.	M.8.	M.9.	M.10.
M.11.	M.12.	M.13.	M.14.	M.15.	M.16.	M.17.	M.18.	M.19.	M.20.
M.21.	M.22.	M.23.	M.24.	M.25.	M.26.	M.27.	M.28.	M.29.	M.30.
M.31.	M.32.	M.33.	M.34.	M.35.	M.36.	M.37.	M.38.	M.39.	M.40.
M.41.	M.42.	M.43.	M.44.	M.45.	M.46.	M.47.	M.48.	M.49.	M.50.
M.51.	M.52.	M.53.	M.54.	M.55.	M.56.	M.57.	M.58.	M.59.	M.60.
M.61.	M.62.	M.63.	M.64.	M.65.	M.66.	M.67.	M.68.	M.69.	M.70.
M.71.	M.72.	M.73.	M.74.	M.75.	M.76.	M.77.	M.78.	M.79.	M.80.
M.81.	M.82.	M.83.	M.84.	M.85.	M.86.	M.87.	M.88.	M.89.	M.90.
M.91.	M.92.	M.93.	M.94.	M.95.	M.96.	M.97.	M.98.	M.99.	M.100.
M.101.	M.102.	M.103.	M.104.	M.105.	M.106.	M.107.	M.108.	M.109.	M.110.
M.111.	M.112.	M.113.	M.114.	M.115.	M.116.	M.117.	M.118.	M.119.	M.120.
M.121.	M.122.	M.123.	M.124.	M.125.	M.126.	M.127.	M.128.	M.129.	M.130.
M.131.	M.132.	M.133.	M.134.	M.135.	M.136.	M.137.	M.138.	M.139.	M.140.
M.141.	M.142.	M.143.	M.144.	M.145.	M.146.	M.147.	M.148.	M.149.	M.150.
M.151.	M.152.	M.153.	M.154.	M.155.	M.156.	M.157.	M.158.	M.159.	M.160.
M.161.	M.162.	M.163.	M.164.	M.165.	M.166.	M.167.	M.168.	M.169.	M.170.
M.171.	M.172.	M.173.	M.174.	M.175.	M.176.	M.177.	M.178.	M.179.	M.180.
M.181.	M.182.	M.183.	M.184.	M.185.	M.186.	M.187.	M.188.	M.189.	M.190.
M.191.	M.192.	M.193.	M.194.	M.195.	M.196.	M.197.	M.198.	M.199.	M.200.
M.201.	M.202.	M.203.	M.204.	M.205.	M.206.	M.207.	M.208.	M.209.	M.210.
M.211.	M.212.	M.213.	M.214.	M.215.	M.216.	M.217.	M.218.	M.219.	M.220.

M.221.	M.222.	M.223.	M.224.	M.225.	M.226.	M.227.	M.228.	M.229.	M.230.
M.231.	M.232.	M.233.	M.234.	M.235.	M.236.	M.237.	M.238.	M.239.	M.240.
M.241.	M.242.	M.243.	M.244.	M.245.	M.246.	M.247.	M.248.	M.249.	M.250.
M.251.	M.252.	M.253.	M.254.	M.255.	M.256.	M.257.	M.258.	M.259.	M.260.
M.261.	M.262.	M.263.	M.264.	M.265.	M.266.	M.267.	M.268.	M.269.	M.270.
M.271.	M.272.	M.273.	M.274.	M.275.	M.276.	M.277.	M.278.	M.279.	M.280.
M.281.	M.282.	M.283.	M.284.	M.285.	M.286.	M.287.	M.288.	M.289.	M.290.
M.291.	M.292.	M.293.	M.294.	M.295.	M.296.	M.297.	M.298.	M.299.	M.300.
M.301.	M.302.	M.303.	M.304.	M.305.	M.306.	M.307.	M.308.	M.309.	M.310.
M.311.	M.312.	M.313.	M.314.	M.315.	M.316.	M.317.	M.318.	M.319.	M.320.
M.321.	M.322.	M.323.	M.324.	M.325.	M.326.	M.327.	M.328.	M.329.	